

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक :- टिएसपी-२००७/प्र.क्र.४७/का.६
मंत्रालय, विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक :- ६ ऑगस्ट, २००७.

परिपत्रक : शासन निर्णय, दिनांक २१.९.१९९२ अन्वये आदिवासी उपयोजना तयार करण्याच्या व राबविण्याच्या कार्यपद्धतीमध्ये शासनाने १९९३-९४ पासून धोरणात्मक बदल केले असून, त्यानुसार राज्याची आदिवासी उपयोजना तयार करण्याची जबाबदारी संपूर्णतः आदिवासी विकास विभागाकडे आलेली आहे. त्या दृष्टीने २००८-२००९ च्या वार्षिक आदिवासी उपयोजनेतर्गत जिल्हा योजना तयार करण्यासाठी आदिवासी विकास विभागातर्फे खालीलप्रमाणे मार्गदर्शक सुचना प्रसारित करण्यात येत आहेत.

२. नियोजन विभागाद्वारे जिल्हा वार्षिक योजना २००८-२००९ तयार करण्यासाठी कालबद्ध कार्यक्रम त्यांचेकडील परिपत्रक दिनांक १६ जुलै, २००७ द्वारे विहित करण्यात आला आहे. आदिवासी उपयोजना ही वार्षिक योजनेचा एक भाग असल्यामुळे आदिवासी उपयोजना तयार करण्याचा कार्यक्रम हा वार्षिक योजनेच्या कार्यक्रमाशी पूरक असणे आवश्यक असते. म्हणून आदिवासी उपयोजना तयार करण्याचा कार्यक्रम या विभागाने तयार केला असून, त्या कालबद्ध कार्यक्रमाचे सर्वांनी काटेकोरपणे पालन करणे आवश्यक आहे. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प व सर्व जिल्हाधिकारी तथा सदस्य सचिव, जिल्हा आदिवासी उपयोजना नियोजन समिती यांनी परस्पर सहकार्याने २००८-२००९ च्या जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजनेचे प्रारूप आराखडे तयार करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक असलेली कार्यवाही तात्काळ सुरु करावी. जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजना तयार करण्याची प्राथमिक जबाबदारी ही **प्रामुख्याने एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प अधिकाऱ्यांची आहे.** त्यांनी या संदर्भातील संपूर्ण कार्यवाही संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांचे मार्गदर्शनाखाली त्वरीत सुरु करावी.

३. प्रकल्प अधिकाऱ्यांनी जिल्ह्याचा आराखडा तयार करताना येथे निदेश केल्याप्रमाणे मोजक्या विकासशिर्षाखालील योजनांसाठी नियतव्यय निश्चित करताना त्या योजनांचा लाभ थेट आदिवासी क्षेत्र आणि आदिवासी लोकसंख्या यांना मिळेल, याकडे लक्ष केंद्रीत करावे. याकरिता विविध योजनांच्या संदर्भात प्रकल्प अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या प्रकल्प क्षेत्रात दौरे करून क्षेत्रीय पातळीवरील अंमलबजावणी अधिकाऱ्यांशी चर्चा करावी व त्यानुसार आदिवासी क्षेत्रातील नेमकी गरज लक्षात घ्यावी व नेमक्या कोणत्या योजना घेण्याची आवश्यकता आहे, हे निश्चित करावे. असे करताना ज्या भागात सदर योजना राबवावयाची असेल त्या भागातील मोठ्या संख्येने लाभार्थ्यांना लाभ मिळेल, अशा कामांना सर्वप्राथम्य द्यावे व त्यांची गरज भागविल्यानंतर त्यापेक्षा कमी लोकसंख्येला लाभदायी ठरणाऱ्या योजनांनाच अग्रक्रम द्यावा. याशिवाय असेही कळविण्यात येते की, विविध विकासशिर्षाखालील चालू कामांना सर्वप्राथम्य देवून ते काम पूर्ण झाल्यानंतरच नव्या कामांचा विचार करण्यात यावा. आतापर्यंत असा अनुभव आलेला आहे की, यापूर्वी योजनांना नियतव्यय देताना त्या आदिवासी क्षेत्रातील ५०% क्षेत्रापेक्षा जास्त बिगर आदिवासींनाच त्याचा लाभ झालेला आहे. तथापि, जेथे आदिवासींची लोकसंख्या जादा प्रमाणात आहे, तेथे मात्र अशी कामे घेण्यात आलेली नाहीत. त्यामुळे पुढील वर्षाचा आराखडा तयार करताना अशा बाबी टाळल्या गेल्या पाहिजेत व त्या आदिवासी क्षेत्रात ५०% पेक्षा जास्त आदिवासी लोकसंख्येला लाभदायी ठरणाऱ्या योजनांना अग्रक्रम देण्यात यावा. त्याचप्रमाणे दिनांक १० नोव्हेंबर २००५ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे. व निधीची उपलब्धता विचारात घेऊन लोकसंख्येच्या

अधिक्यानुसार कामे घेण्यात यावीत. या दृष्टीने प्रकल्प अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या प्रकल्प क्षेत्रात दौरे करून व विविध यंत्रणेशी विचार विनिमय करून जो कच्चा आराखडा तयार होईल, त्या आराखड्याबाबत संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्याशी चर्चा करावी. या चर्चेच्या वेळी मंत्रालयातील ज्येष्ठ अधिकारी उपस्थित राहतील. अशा रितीने जिल्हा आराखडे तयार करण्याची संपूर्ण कार्यवाही प्रकल्प अधिकारी यांनी संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्या मार्गदर्शनाखाली त्वरित हाती घ्यावी. आदिवासी उपयोजनेचा आराखडा तयार करण्यात त्यांना काही मदत लागली तर, संबंधीत जिल्हा नियोजन अधिकाऱ्यांनी त्यांना मदत करवी.

४. राज्याची वार्षिक योजना तयार करतांना वैधानिक विकास मंडळाचा सहभाग घ्यावयाचा आहे. म्हणून २००८-२००९ आदिवासी उपयोजना तयार करण्यामध्ये वैधानिक विकास मंडळांना सहभागी करून घेण्यासाठी शासनाने वार्षिक आदिवासी उपयोजना नियोजन समितीवर संबंधित वैधानिक विकास मंडळाच्या एका सदस्याची नियुक्ती केली आहे.

५. २००८-२००९ च्या जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजनासाठी जिल्हावार/ प्रकल्पनिहाय कमाल आर्थिक मर्यादा सोबतच्या जोडपत्र-१ मध्ये देण्यात आली आहे. सन २००८-२००९ च्या राज्य योजनेचे आकारमान अजून निश्चित न झाल्यामुळे या आर्थिक मर्यादा तात्पुरत्या स्वरूपाच्या आहेत. तथापि जिल्हास्तरीय योजनांकरीता एकूण रुपये १०३८४८.६० लाख नियतव्यय तूर्त प्रस्तावित करण्यात येत आहे. त्यात कमी अधिक बदल होण्याची शक्यता आहे. जिल्हा योजनांची जेव्हा राज्यस्तरावर चर्चा होईल त्यावेळी जिल्हा योजनांना अंतिम स्वरूप देण्यात येईल. तथापि, जिल्ह्याच्या आर्थिक मर्यादा ठरवून देताना त्या जिल्ह्यातील आदिवासी क्षेत्राबाहेरील लोकसंख्या आदिवासी क्षेत्रातील लोकसंख्या व राज्याच्या आदिवासी क्षेत्राचे आकारमान विचारात घेण्यात आले आहे. टिएसपीसाठी राखून ठेवलेल्या तरतूदीपैकी ९०% तरतूद आदिवासी लोकसंख्येच्या प्रमाणात व १०% तरतूद आदिवासी क्षेत्राच्या प्रमाणात वितरित करण्यात आली आहे. त्याप्रमाणे राज्यातील आदिवासी उपयोजनाबाह्य क्षेत्रातील (ओटिएसपी) आदिवासी लोकसंख्येसाठी राबविण्यात येणाऱ्या विविध वैयक्तिक लाभाच्या योजनांकरीता जिल्हा आदिवासी उपयोजनेमध्ये सुमारे रु. १४६७७.०० लाख एवढा नियतव्यय राखून ठेवण्यात येऊन त्याचे वितरण प्रत्येक जिल्ह्यातील ओटिएसपीमधील आदिवासी लोकसंख्येच्या प्रमाणात करण्यात आले आहे. अशा रितीने प्रत्येक जिल्ह्याची कमाल आर्थिक मर्यादा निश्चित करण्यात आली आहे.

६. २००८-२००९ ची जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजना ही शासनाने दिलेल्या नव्या मार्गदर्शक तत्वानुसार तयार करावयाची आहे. अंदाज समितीने त्यांच्या चौदाव्या अहवालातील शिफारशीला अनुलक्षून विधान सभा सदस्यांना त्यांच्या मतदारसंघातील कोणत्या कामासाठी किती तरतूद करण्यात आली याची माहिती मिळावी या हेतूने प्रत्येक योजनेसाठी प्रस्तावित केलेल्या एकूण व्ययाची विगतवारी प्रकल्प क्षेत्रांतर्गत विकास गटनिहाय स्वतंत्रपणे दाखवावयाची आहे. या संदर्भात नियोजन विभागाने दिलेल्या सुचनांनुसार आदिवासी उपयोजनेची विगतवारी विकास गटनिहाय करण्यात यावी, ही माहिती नियोजन विभागाने २००८-२००९ साठी विहीत केलेल्या ९ विवरणपत्रांमध्ये भरून शासनाकडे पाठवावी.

७. २००८-२००९ च्या वार्षिक योजनेत आदिवासी उपयोजनेचा समावेश करून योजना आयोग व केंद्रीय कल्याण मंत्रालयाकडे आराखडे साधारणतः आक्टोबर, २००७ पर्यंत पाठवावयाचे आहेत. म्हणून तत्पूर्वी जिल्हा योजनांचे आराखडे सर्व जिल्ह्यांकडून तयार होणे व त्यांना राज्यपातळीवर मंत्रीमहोदयांच्या अध्यक्षतेखाली चर्चा होवून अंतिम मान्यता मिळणे, इ. संबधात निश्चित कालावधीत कार्यवाही करावयाची आहे. वेळ फारच अपूरा असल्याने, देण्यात आलेल्या वेळापत्रकाचे संबंधितांनी काटेकोरपणे पालन करावे. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, सर्व जिल्हाधिकारी तथा सदस्य सचिव, जिल्हा आदिवासी उपयोजना नियोजन समिती, आयुक्त, आदिवासी विकास यांना अशी विनंती आहे की, शासनाने दिलेल्या वेळापत्रकाचे तंतोतंत पालन करावे.

८. २००८-२००९ ची जिल्हा योजना तयार करण्याच्या कामासाठी विलंब झालेला आहे. त्यामुळे सुधारीत वेळापत्रक खालीलप्रमाणे आहे.

कार्यवाही पूर्ण करावयाचा दिनांक	कार्यवाहीचा टप्पा पूर्ण करणे.
१) १०.८.२००७	प्रशासकीय विभाग/विभाग प्रमुख/मंडळे/उपक्रम यांनी जिल्हास्तरीय अधिकाऱ्यांना त्यांच्याशी विकासक्षेत्रातील जिल्हास्तरीय योजना तयार करण्याबाबत मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करणे.
२) १६.८.२००७	जिल्हास्तरावरील तसेच इतर अंमलबजावणी अधिकारी यांनी संबंधित प्रकल्प अधिकारी,एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, जिल्हाधिकारी तथा सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन समित्या, विभाग प्रमुख व प्रशासकीय विभाग यांच्याकडे जिल्हा योजनांचे प्रस्ताव पाठविणे.
३) २०.८.२००७	प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची/योजनांची जिल्हा नियोजन समितीच्या लहान गटाने छाननी करून जिल्हा योजनेचे प्रारूप तयार करणे.
४) ५.९.२००७	आदिवासी विकास विभागातील अधिकाऱ्यांनी, जिल्हा नियोजन समितीने तयार केलेल्या प्रारूपाची छाननी करणे.
५) २०.९.२००७	जिल्हा नियोजन समित्यांनी जिल्हा योजनेच्या प्रारूपास मान्यता देणे.
६) २७.९.२००७	अपर आयुक्त, आ.वि.कार्यालयाने आदिवासी विकास विभाग/नियोजन विभाग/ आयुक्त आदिवासी विकास यांचेकडे जिल्हा योजनांचा प्रारूप आराखडा पाठविणे.
७) १.१०.२००७	आयुक्त, आदिवासी विकास यांनी त्यांच्या अभिप्रायासह शासनाला प्रस्ताव पाठविणे.
८) १२.१०.२००७	आदिवासी विकास विभागाने प्राप्त झालेल्या प्रारूप योजनेची छाननी करणे.
९) १५.१०.२००७ ते २५.१०.२००७	मा.मंत्री (नियोजन), मा.मंत्री (आ.वि.) यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय बैठकीत जिल्हा नियोजन समितीच्या प्रतिनिधीबरोबर जिल्हानिहाय चर्चा करून जिल्हा योजनेस अंतिम स्वरूप देणे.
१०) ५.११.२००७	नियोजन विभागामार्फत एकूण जिल्हा योजनेचा राज्याच्या वार्षिक योजनेत समावेश करणे.

९. जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजना तयार करतांना **जोडपत्र-२** मधील मार्गदर्शक तत्वे तसेच शासनाच्या नियोजन विभागाने दिलेल्या सर्वसाधारण सूचना विचारात घ्याव्यात. (**जोडपत्र-२**)

१०. जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजना या **जोडपत्र -१** मध्ये दिलेल्या कमाल नियतव्ययाच्या मर्यादेत असावी. ज्या जिल्ह्यामध्ये एकापेक्षा अधिक प्रकल्प कार्यालये आहेत त्यांचेसाठी प्रकल्पनिहाय वाटप **जोडपत्र-१-अ** मध्ये देण्यात आलेले आहे.

११. जिल्हा वार्षिक योजनेत प्रस्तावित केलेल्या नियतव्ययाची विकासक्षेत्र/ उपक्षेत्र /योजना/ प्रकल्प निहाय, तालूकावार विगतवारी जिल्हा आदिवासी उपयोजना जिल्हा नियोजन समितीच्या सदस्यांना बैठकीपूर्वी उपलब्ध करून देण्यात यावी.

१२. २००७-२००८ च्या जिल्हा वार्षिक योजनेस राज्यस्तरावर अंतिम स्वरूप देण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्याची आवश्यक असलेली माहिती विहित प्रपत्रामध्ये प्राप्त व्हावी म्हणून **१ ते ९ विवरणपत्रे** विहित केलेली आहेत. त्यामध्ये माहिती संकलित करून ती आदिवासी विकास विभागातील अधिकाऱ्यांच्या जिल्हा भेटीच्या वेळी तयार ठेवण्यात यावी.

१३. आदिवासी उपयोजनेची आखणी व अंमलबजावणी प्रभावीपणे करण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्यासाठी खालील बाबींचा समावेश असलेली स्वयंस्पष्ट टिप्पणी प्रस्तावांच्या छाननी दरम्यान अंमलबजावणी अधिका-यांच्या मदतीने तयार करून ठेवावी.

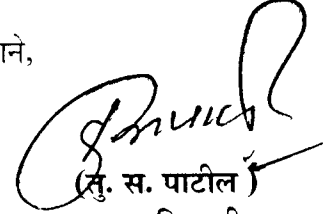
- (१) जिल्ह्यामधील रस्त्यांची लांबी
- (२) रस्त्याने न जोडलेली गावे
- (३) विद्युतीकरण न झालेली गावे
- (४) लघुपाटबंधारे (कोल्हापूर पध्दतीच्या बांधा-यास) प्रकल्पाची माहिती
 - (अ) प्रकल्पाचे नाव
 - (ब) प्रकल्प पूर्ण झाल्याचे वर्ष अंदाजित खर्च
 - (क) सुरु असलेल्या नवीन प्रकल्पाची प्रशासकीय मान्यतेनुसार किंमत व आतापर्यंतच्या खर्च व अपेक्षित खर्च.
 - (ड) नव्याने सुरु करावयाचे लघुपाटबंधारे प्रकल्प
- (५) वैद्यकीय उपलब्ध सुविधा व अनुशेष असल्यास त्याची माहिती.
- (६) पाणीपुरवठा योजनेबाबतची सविस्तर माहिती
- (७) आतापर्यंत आदिवासी उपयोजनेतून सदर जिल्ह्यामध्ये झालेला खर्च
- (८) अंमलबजावणी अधिका-यांच्या काही अडचणी / नवीन प्रस्ताव असल्यास त्याचा तपशिल
- (९) शासकीय / अनुदानित आश्रमशाळा / वसतीगृहे / शालेय शिक्षण विभागामार्फत चालविण्यात येणा-या शाळा इ. ची सांख्यिकी माहिती.
- (१०) विशेष केंद्रीय सहाय्य आणि भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५(१) अंतर्गत राबविण्यात आलेल्या /येणा-या योजनांबाबतची सांख्यिकी माहिती.
- (११) सन २००६-०७ मध्ये झालेल्या खर्चाचा विहित नमुन्यात तपशील.

वरील मुद्दे उदाहरणादाखल आहेत. त्यामध्ये आणखी काही उपयुक्त माहितीचा समावेश करणे आवश्यकता वाटल्यास समावेश करण्यात यावा.

१४. सर्व संबंधितांना असे सूचित करण्यात येते की, वर उल्लेखिलेल्या मार्गदर्शक सूचना लक्षात घेऊन जिल्ह्यांच्या योजनाबाबतच्या आराखडा तयार करण्यात यावा. आदिवासी उपयोजनेचा आराखडा केंद्र शासनाकडे /योजना आयोगाकडे पाठवावयाचा असल्यामूळे या संबंधात दिलेल्या वेळापत्रकाचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे. आदिवासी उपयोजना तयार करण्याची जबाबदारी आदिवासी विकास विभागाच्या स्थानिक अधिका-यांवर जरी असली तरीसुद्धा जिल्हाधिकारी तथा सदस्य सचिव, जिल्हा आदिवासी उपयोजना नियोजन समिती यांना अशी विनंती आहे की, त्यांनी आदिवासी उपयोजनेचे आराखडे तयार करण्याच्या कार्यवाहीवर लक्ष ठेवावे व स्थानिक अधिका-यांना या संदर्भात मार्गदर्शन करावे. कोणत्याही परिस्थितीत जिल्हा आदिवासी उपयोजना नियोजन समितीने संमत केलेल्या जिल्हा योजनेच्या प्रस्तावाच्या १० प्रती आदिवासी विकास विभागाकडे व नियोजन विभागाकडे

दिनांक २७.९.२००७ पर्यंत पाठवाव्यात. तसेच संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांना सुध्दा त्याचवेळेस प्रती पाठविण्याची व्यवस्था करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सु. स. पाटील)
कक्ष अधिकारी

सहपत्र :- जोडपत्र

प्रति,

सर्व जिल्हाधिकारी तथा सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन समित्या.

प्रत सादर अग्रेषित.

मा.राज्यपालांचे सचिव,राजभवन,मलबार हिल,मुंबई

मा.मुख्यमंत्र्यांचे सचिव

मा.उप मुख्यमंत्र्यांचे सचिव

मा.मंत्री (आ.वि.) यांचे खाजगी सचिव

मा.राज्यमंत्री (आ.वि.) यांचे खाजगी सचिव

मा.सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

मा.मुख्य सचिव

सर्व अपर मुख्य सचिव/सर्व प्रधान सचिव/सचिव मंत्रालयीन विभाग

प्रधान सचिव(नियोजन विभाग)मंत्रालय,मुंबई.

सर्व मंत्रालयीन विभाग,मंत्रालय,मुंबई

अपर आयुक्त व सदस्य सचिव,विदर्भ वैधानिक विकास मंडळ,बी-२३/ए,साउथ अंबाझरी मार्ग,अंध विद्यालयाजवळ,नागपूर

सदस्य सचिव,मराठवाडा वैधानिक विकास मंडळ,नविन प्रशासकीय इमारत,जिल्हाधिकारी कार्यालय कंपाऊड,तळमजला,औरंगाबाद-४३१००१

सदस्य सचिव,उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळ,,नविन प्रशासकीय इमारत,१८,वा मजला,(पश्चिम बाजू)मंत्रालयासमोर,मुंबई-३२

कार्यकारी अध्यक्ष, राज्य नियोजन मंडळ, नविन प्रशासकीय इमारत, १९ वा मजला, (पश्चिम बाजू) मंत्रालयासमोर,मुंबई-३२

सर्व विभागीय आयुक्त

आयुक्त,आदिवासी विकास,नाशिक

सर्व अपर आयुक्त,आदिवासी विकास,

नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ (१५ प्रति)

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हा परिषद

सर्व विशेष कार्यकारी अधिकारी, विभागीय आयुक्तांची कार्यालये

सर्व जिल्हाधिकारी कार्यालये

सर्व जिल्हा नियोजन अधिकारी
सर्व प्रशासकीय विभागाखालील विभागप्रमुख
सर्व एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प
मा.सचिव (आ.वि.)यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
आदिवासी विकास विभागातील सर्व सह सचिव/ उप सचिव/ अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी,
आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक
आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.
निवड नस्ती (का.६), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२

जोडपत्र- १
जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजना २००८-२००९ करीता
जिल्हानिहाय आर्थिक कमाल मर्यादा (सीलींग)

(रु.लाखात)

अ.क्र.	जिल्हा	टि.एस.पी. नियतव्यय	माडा नियतव्यय	ओ.टि.एस.पी नियतव्यय	एकूण
१	मुंबई शहर	०.००	०.००	२५.२३	२५.२३
२	मुंबई उपनगर	०.००	०.००	१०६.४८	१०६.४८
३	ठाणे	१८९३८.५१	९४.४०	८२७.८५	१९८६०.७६
४	रायगड	४४८.०५	७१८.७६	७७४.७४	१९४१.५७
५	रत्नागिरी	०.००	०.००	२३.१७	२३.१७
६	सिंधुदूर्ग	०.००	०.००	३.०२	३.०२
७	नाशिक	१३२७६.९७	४९५.८२	१८३२.२०	१५६०४.९९
८	धुळे	४५७१.१८	०.००	७५८.२६	५३२९.४४
९	नंदुरबार	१६८३३.६०	०.००	१६०.०९	१६९९३.६९
१०	जळगांव	८००.८६	०.००	१४३०.८०	२२३१.६६
११	अहमदनगर	१९१०.७४	१०१.७९	७४२.३२	२७५४.८५
१२	पुणे	१४३५.१५	३७९.३७	६३४.२०	२४४८.७२
१३	सातारा	०.००	०.००	२९.७२	२९.७२
१४	सांगली	०.००	०.००	१४.९९	१४.९९
१५	सेलापूर	०.००	०.००	१२१.१४	१२१.१४
१६	कोल्हापूर	०.००	०.००	७.८५	७.८५
१७	बुलढाणा	०.००	४६७.८३	३३४.३०	८०२.१३
१८	अकोला	०.००	५१३.६१	२८८.३९	८०२.००
१९	वाशिम	०.००	३७५.०३	१८८.८४	५६३.८७
२०	अमरावती	४०२५.०८	५६६.१२	५३३.२२	५१२४.४२
२१	यवतमाळ	३१९८.८८	२००६.९६	९०६.५७	६११२.४१
२२	नागपूर	२०७.६८	१२२०.०९	१३८५.९०	२८१३.६७
२३	वर्धा	०.००	३८४.०२	५००.९७	८८४.९९
२४	भंडारा	५८८.३३	२६०.९९	१९४.९९	१०४४.३१
२५	गोंदिया	९४.८४	१५४१.२३	४६०.२८	२०९६.३५
२६	चंद्रपूर	२०१६.६०	१४८४.१०	७७५.९०	४२७६.६०
२७	गडचिरोली	७९१४.८१	०.००	१४७.४४	८०६२.२५
२८	औरंगाबाद	०.००	०.००	३१५.५५	३१५.५५
२९	जालना	०.००	०.००	६६.८६	६६.८६
३०	बीड	०.००	०.००	३८.०७	३८.०७
३१	परभणी	०.००	०.००	१०३.१७	१०३.१७
३२	हिंगोली	०.००	६५७.४३	१७०.३२	८२७.७५
३३	नांदेड	१०११.२९	६३१.४६	६५८.६२	२३०१.३७
३४	उस्मानाबाद	०.००	०.००	४१.४१	४१.४१
३५	लातूर	०.००	०.००	७४.१४	७४.१४
	एकूण.	७७२७२.५७	११८९९.०१	१४६७७.००	१०३८४८.६०

टीप :- ठाणे/नाशिक/नंदुरबार/चंद्रपूर/गडचिरोली या जिल्ह्यांच्या नियतव्ययाची प्रकल्पनिहाय विगतवारी जोडपत्र १-अ मध्ये देण्यात आलेली आहे.

जोडपत्र- १-अ

जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजना सन २००८-०९ करीता प्रकल्पनिहाय आर्थिक कमाल मर्यादा (सीलींग)
(रु.लाखात)

जिल्हा	ए.आ.वि.प्र.	टिएसपी	माडा/ मिनीमाडा	ओटिएसपी	एकूण
१) ठाणे					
	डहाणू	९१४४.११		२१७.८५	९३६१.९६
	जव्हार	६६१२.८१		०.००	६६१२.८१
	शहापूर	३१८१.५९	९४.४०	६१०.००	३८८५.९९
एकूण		१८९३८.५१	९४.४०	८२७.८५	१९८६०.७६
२) नाशिक					
	नाशिक	७१७३.९७	३६१.५१	११३८.६६	८६७४.१४
	कळवण	६१०३.००	१३४.३१	६९३.५४	६९३०.८५
एकूण		१३२७६.९७	४९५.८२	१८३२.२०	१५६०४.९९
३) नंदुरबार					
	नंदुरबार	५२२५.७१		५५.२४	५२८०.९५
	तळोदा	११६०७.८९		१०४.८५	११७१२.७४
एकूण		१६८३३.६०		१६०.०९	१६९९३.६९
४) चंद्रपूर					
	चंद्रपूर	१०३०.७६	७६८.०५	५९७.८३	२३९६.६४
	चिमूर	९८५.८४	७१६.०५	१७८.०७	१८७९.९६
एकूण		२०१६.६०	१४८४.१०	७७५.९०	४२७६.६०
५) गडचिरोली					
	अहेरी	१८०३.९१		१३.३३	१८१७.२४
	भामरागड	१९९८.०५		०.००	१९९८.०५
	गडचिरोली	४११२.८५		१३४.११	४२४६.९६
एकूण		७९१४.८१		१४७.४४	८०६२.२५

जोडपत्र- २

(शासन परिपत्रक : टिएसपी-२००७/प्र.क्र. ४७/का.६, दिनांक ६ ऑगस्ट, २००७ चे सहपत्र)

जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजना २००८-२००९ विकासक्षेत्र/उपक्षेत्रनिहाय तरतूदीकरीता विचारात घ्यावयाचे मुद्दे व त्याविषयीची मार्गदर्शक तत्वे.

१. प्रकल्प क्षेत्रापुरत्या मुलभूत सोयीसंबंधी व तेथील वैयक्तिक आणि कौटुंबिक लाभाच्या योजनांसंबंधी नियोजन करून आदिवासी उपयोजनेचा आराखडा तयार करणे, पंचवार्षिक/वार्षिक आदिवासी उपयोजनेमधील योजनांचा आढावा घेणे व त्यानुसार आदिवासींच्या विकासाकरीता जिल्हा आदिवासी उपयोजना नियोजन समितीला/शासनाला शिफारशी करणे इत्यादी कामांसंबंधी शासनाने शासन निर्णय दिनांक ११.२.१९९३ अन्वये प्रकल्प स्तरीय (नियोजन आढावा) समित्या स्थापन केल्या होत्या. सद्या प्रकल्पस्तरीय आढावा समित्या अस्तित्वात नाहीत. सबब संबंधित अपर आयुक्त आदिवासी विकास यांच्या पर्यवेक्षणाखाली आदिवासी उपयोजना प्रारूप आराखडे तयार करण्याचे काम पूर्ण करण्यात यावे. याकरीता संबंधित विकास/उपविकास क्षेत्राचे अंमलबजावणी अधिकारी व प्रचलित पद्धतीनुसार सहभागी होणारे अधिकारी यांचा सहभाग जिल्हा आदिवासी उपयोजनेचे प्रारूप आराखडे तयार करताना घ्यावा.
२. ज्या जिल्ह्यात एकापेक्षा जास्त एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प आहेत, तेथील जिल्ह्याला देण्यात आलेल्या कमाल नियतव्ययामधून जो नियतव्यय प्रकल्पासाठी निश्चित करण्यात आलेला आहे, त्या नियतव्ययामध्ये त्या प्रकल्पाची आदिवासी उपयोजना बसवावयाची आहे. तसेच जिल्ह्यासाठी निश्चित करून देण्यात आलेल्या कमाल नियतव्ययाच्या मर्यादेमध्ये जिल्ह्याची आदिवासी उपयोजना बसवावयाची आहे. ज्या जिल्ह्यात एकापेक्षा जास्त प्रकल्प क्षेत्रे आहेत तेथे सर्व प्रकल्पांची एकत्रित योजना तयार करून ती जिल्हा आदिवासी उपयोजना नियोजन समितीकडे जिल्ह्याला दिलेल्या कमाल मर्यादेच्या अधिन राहून मंजूरीकरीता सादर करावयाची आहे.
३. जोडपत्र १ मध्ये जिल्ह्याला दिलेल्या कमाल मर्यादेच्या अधिन राहून तरतूद करावयाची आहे.
४. शासन निर्णय दिनांक २२.६.९५ अन्वये शासनाने आदिवासी क्षेत्रात नवसंजिवन योजना सुरु केली आहे. त्या योजनेखाली अंतर्भूत असलेल्या सर्व घटक योजनांसाठी/कार्यक्रमासाठी भरीव नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यात यावा. विशेषतः आरोग्य इ. या शिर्षाखाली पुरेशी तरतूद केली जाईल याची दक्षता आदिवासी उपयोजना नियोजन समितीने घ्यावी.

५. वीस कलमी कार्यक्रम/किमान गरजा कार्यक्रम, इ. कार्यक्रमांसाठी पुरेशी तरतूद करण्यात यावी. त्याचप्रमाणे केंद्रशासन पुरस्कृत जिल्हा स्तरावरील योजनांसाठी राज्य शासनाच्या हिश्याची तरतूद कटाक्षाने करण्यात यावी.
६. आदिवासी उपयोजनेचा खर्चामध्ये फसवी वाढ दर्शविणाऱ्या परंतू प्रत्यक्ष आदिवासींना विशेष लाभ न देणाऱ्या अशा केवळ टक्केवारीवर आधारीत काल्पनिक तरतूदी (नोशनल) निश्चून वगळण्यात याव्यात असे शासनाचे धोरण आहे. त्या धोरणाचा पाठपुरावा म्हणून उर्जा क्षेत्रातील उच्च दाबाच्या पारेषण वाहिन्या टाकणे, राष्ट्रीय व राज्य महामार्ग इ. कार्यक्रमांसाठी जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजनेमध्ये तरतूदी करण्यात येऊ नयेत. तथापि, आदिवासी क्षेत्रातील अशा प्रकारच्या कामांना/योजनांना जिल्ह्याच्या सर्वसाधारण योजनेमधून आवश्यक तेवढ्या तरतूदी उपलब्ध करून घेण्याचे प्रयत्न करण्यात यावेत.
७. ज्या जिल्ह्यात आदिम जमातीच्या लोकांची वस्ती आहे, अशा जिल्ह्यात उदा. ठाणे व रायगड जिल्हा (कातकरी), गडचिरोली जिल्हा (माडीया गोंड), यवतमाळ व नांदेड जिल्हा (कोलाम) या जिल्ह्यातील आदिवासी उपयोजना नियोजन समितीने या आदिम जमातीच्या जलद विकासाकरीता वैयक्तिक अथवा कौटुंबिक लाभाच्या योजनांची तसेच मुलभूत विकासाच्या योजनांची आखणी करून त्याकरीता शासनाने ठरवून दिलेल्या टक्केवारीनुसार व त्यांच्या लोकसंख्येच्या प्रमाणात अग्रक्रमाने आवश्यक व्यय जिल्हा आदिवासी उपयोजनेत उपलब्ध करून द्यावा. यासंदर्भात शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र.टिएसपी-२००३/प्र.क्र.८५/का.६, दिनांक १६ जानेवारी २००४ मधील परिच्छेद क्रमांक ४ मध्ये दिलेल्या सुचनांचे पालन करावे
८. पारधी जमातीच्या विकासाकरीता, त्यांची जिल्ह्यातील लोकसंख्या विचारात घेवून त्या प्रमाणात त्यांच्या विकासासाठी असलेल्या कार्यक्रमासाठी आवश्यक तरतूद प्राधान्याने आदिवासी उपयोजनेमध्ये समाविष्ट करावी. त्याचप्रमाणे आदिम जमातीकरीता केलेल्या तरतूदीची योजनावार माहिती एका परिशिष्टात स्वतंत्ररित्या जोडून आदिवासी उपयोजनेच्या आराखड्याबरोबर शासनाला सादर करावी.
९. जिल्हा आदिवासी उपयोजना तयार करतांना आदिवासी उपयोजना क्षेत्र (अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्रासह) आणि माडा व मिनीमाडा क्षेत्र असलेले क्षेत्र वगळून उरलेल्या भागातील आदिवासींसाठी (ओटिएसपी) वैयक्तिक व कौटुंबिक लाभाच्या योजनेकरीता निश्चित अशी तरतूद संबंधित विकास क्षेत्राखाली स्वतंत्रपणे दाखविण्यात यावी. ज्या जिल्ह्यात आदिवासी उपयोजना क्षेत्र आणि माडा व मिनीमाडा क्षेत्र नसेल त्या जिल्ह्यामध्ये सुध्दा ओटिएसपी करीता आवश्यक तेवढ्या प्रमाणात तरतूदी कराव्यात.

१०. आदिवासी उपयोजनेमध्ये माडा आणि मिनीमाडा क्षेत्रासाठी मुलभूत सोयी उपलब्ध करून देण्यासाठी नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यात येतो. तसेच ओटिएसपी ही संकल्पना आदिवासी उपयोजनेचाच एक भाग राहिल. परंतू ओटिएसपी क्षेत्रातील खर्चाबाबतचे वेगळे अहवाल केंद्र शासनाला सादर करावे लागतात. म्हणून माडा व मिनीमाडा क्षेत्रातील मुलभूत सोयी व वैयक्तिक लाभाच्या योजनांसाठी उपलब्ध करून दिलेला नियतव्यय हा ओटिएसपी या संकल्पनेत समाविष्ट करून तसा दाखविण्यात यावा.
११. नागपूर, भंडारा व चंद्रपूर या जिल्ह्यांमध्ये अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात असलेली काही गांवे माडा क्षेत्रात आलेली आहेत तर काही गांवे दोन्हीकडे दाखविण्यात आलेली आहेत. अशा गांवांसाठी असलेल्या मुलभूत सुविधांकरीता व तेथील वैयक्तिक लाभांच्या योजनांकरीता हव्या असलेल्या तरतूदी या "टिएसपी" खाली दाखविण्यात याव्यात. अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्रासाठी गावांसाठी करावयाची तरतूद ही "टिएसपी" खालील समाविष्ट करण्यात यावी. परंतू जी अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गांवे माडा क्षेत्रामध्ये दाखविण्यात आलेली आहेत, त्या गांवांच्या संदर्भात करावयाच्या तरतूदी या "माडा" साठी वर्गीकृत केलेल्या तरतूदीमध्ये समाविष्ट करण्यात याव्यात या सूचना लक्षात घेवून संबंधित जिल्हा आदिवासी उपयोजना नियोजन समित्यांनी आदिवासी उपयोजनेचा आराखडा तयार करावयाचा आहे.
१२. जिल्ह्याला आदिवासी उपयोजनेखाली उपलब्ध करून दिलेल्या तरतूदीपैकी त्या जिल्ह्यातील दुर्गम भागांसाठी जास्तीत जास्त निधी उपलब्ध व्हावा, या हेतूने असे कळविण्यात येते की, सदर जिल्ह्यातील इतर सर्वसाधारण आदिवासी भागाला जो निधी देय होईल, त्या निधीपेक्षा जास्त टक्केवारीने अतिदुर्गम भागासाठी नियतव्यय देण्यात यावा. उदा. नंदूरबार जिल्ह्यातील नंदूरबार प्रकल्प क्षेत्रात एकूण ६ तालुके असून त्यापैकी अक्कलकुवा व अक्राणी या दोन तालुक्यामध्ये अतिदुर्गम क्षेत्राचा समावेश आहे. म्हणून नंदूरबार प्रकल्पांतर्गत जर १०० रुपये नियतव्यय द्यावयाचा असेल तर तो प्रत्येकी १५% प्रमाणे ६ तालुक्यांना देय होईल व उर्वरित १०% हा उपरोक्त दोन अतिदुर्गम तालुक्याला समप्रमाणात वाढवून देण्यात यावा. अशा रितीने प्राप्त होणाऱ्या नियतव्ययामधून अतिदुर्गम क्षेत्रासाठी जोडरस्ते व इतर पायाभूत सुविधा देण्याकरिता आवश्यक ती तरतूद प्राथम्यक्रमाने करावी.
१३. शासनाला असे आढळून आले आहे की, काही अत्यंत महत्वाच्या योजनांचा समावेश योग्य वेळी जिल्हा आदिवासी उपयोजनेत न केल्यामुळे अशा योजना राबविण्यासाठी काही विचार न करता घाईघाईने न्युक्लीअस बजेट योजनेखाली प्रस्तावित करण्यात येतात. उदा. आदिवासी वस्त्या/पाडे इ. मध्ये पाणी पुरवठा करणे, पिण्याच्या पाण्याची सोय करणे,

वस्तीशाळा सुरु करणे, अनेक प्रकारच्या प्रशिक्षण योजना सुरु करणे, इ. वास्तविक अशा पायाभूत कारणासाठी/समुहविकासासाठी घ्यावयाच्या योजना आवश्यक आहेत. तेव्हा जिल्हा वार्षिक आदिवासी उपयोजनेत अशा योजनांचा समावेश करण्यात यावा. असे केल्यास न्यूक्लीयस बजेट योजनेवर अनावश्यक भार पडणार नाही.

१४. केंद्र पुरस्कृत योजना, केंद्र सहाय्यित योजना तसेच रोजगारावर आधारित केंद्र शासनाकडून अर्थसहाय्य प्राप्त होणाऱ्या योजना उदा.स्वर्णजयंती स्वयंरोजगार योजना, जवाहर रोजगार योजना इ. करिता अंमलबजावणी अधिकाऱ्यांकडून/प्रशासकीय विभागाकडून जेवढ्या निधीची मागणी होईल (केवळ राज्य हिस्सा) तेवढा निधी संबंधित जिल्ह्याकरिता जिल्ह्याच्या कमाल आर्थिक मर्यादेमधून पूर्णपणे (१००%) उपलब्ध करून देण्यात यावा.
१५. सन २००८-२००९ या आर्थिक वर्षात आदिवासी उपयोजना तयार करताना शासनाने विकास क्षेत्र/उपविकास क्षेत्रनिहाय टक्केवारीचे आदेश दि. ९ जानेवारी २००७ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित केलेले आहेत. त्यानुसार उपविकास क्षेत्रनिहाय नियतव्ययाच्या टक्केवारीचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे :

अ.क्र.	उप विकास क्षेत्र	राखून ठेवावयाचा नियतव्यय (टक्केवारी)
१	मागासवर्गीयांचे कल्याण(आ.वि.वि.)	किमान ४० %
२	विद्युत विकास	किमान २ %
३	रस्ते विकास	कमाल १५ %
४	लघुपाटबंधारे-	
	लघुपाटबंधारे - ० ते १०० हेक्टर	किमान २ %
	लघुपाटबंधारे - १००हेक्टर वरील	किमान ५%
५	पशुसंवर्धन/मत्स्यव्यवसाय	कमाल २ %
६	शिक्षण (तंत्रशिक्षण व औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थासह)	किमान ६ %
७	ग्रामीण पाणी पुरवठा	किमान ३%
८	आरोग्य	किमान १७ %
९	पोषण	किमान ३%
१०	मृदसंधारण	कमाल २%
११	उर्वरित सर्व विकास शिर्षे	३ %

१६. (१) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्रमांक टिएसपी-२००५/ प्र.क्र.५९/का.६, दिनांक १० नोव्हेंबर, २००५ अन्वये आदिवासी उपयोजनेतून विविध विकासक्षेत्राची कामे हाती घेण्याबाबत मार्गदर्शक सुचना घालून देण्यात आल्या आहेत. त्या मार्गदर्शक सुचनांचे तंतोतंत पालन करावे.
- (२) आदिवासी क्षेत्रातील रस्त्यांच्या कामामध्ये फक्त लिंकरोड म्हणजे मुख्य रस्त्यापासून गाव जोडणाऱ्या रस्त्यांचा समावेश असावा. त्यामध्ये फक्त सी.डी. वर्क्स, लहान पूल, व लहान मोठ्या यांचा समावेश असावा.आदिवासी

लोकसंख्येच्या उतरत्या क्रमानुसारची गांवे घेण्यात यावीत.रस्ते जोडण्याच्या कार्यक्रमात बारमाही रस्ते कार्यक्रमाला प्रथम प्राधान्य देण्यात यावे. शिवाय, ज्या आश्रमशाळांना/प्राथमिक आरोग्य केंद्र/उपकेंद्रांना जोडरस्ते नाहीत तेथील कामांना अग्रक्रम द्यावा. जिल्हा रस्ते, रस्त्यांचे रुंदीकरण, स्टेट हायवे इ. साठी आदिवासी उपयोजनेतून निधी देण्यात येऊ नये.

(३) यापूर्वी टिएसपीमधून दिलेल्या निधीतून घेतलेल्या चालू कामांना त्या विकासशिर्षासाठी जास्तीत जास्त ७५% पर्यंतच निधी द्यावा, त्यापेक्षा जास्त निधी देण्यात येऊ नये व उर्वरित २५% नियतव्यय नवीन कामांसाठी मुकरर करण्यात यावा.

(४) वरील (३) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सध्या चालू असलेल्या कामांपैकी ज्या कामांवर आतापर्यंत ५०% खर्च झाला आहे, अशा कामांना अग्रक्रम देण्यात यावा. जेणेकरून हाती घेतलेले काम पूर्ण होईल.

१७. आदिवासी उपयोजनेखालील जिल्हा योजनांसाठी नियतव्यय निश्चित करताना स्टेटपूल योजनांसाठी नियतव्यय विहीत करू नये. आदिवासी उपयोजनेतील स्टेटपूल योजनेखालील या योजनांसाठी राज्यस्तरावर स्वतंत्रपणे निधी देण्यात येईल.
१८. आदिवासी उपयोजनेमधून १) आमदारांचा स्थानिक विकास कार्यक्रम २)डोंगरी विकास कार्यक्रम व ३) रोजगार हमी योजनेकरिता जिल्हानिहाय तरतूदी ठेवण्याची आवश्यकता नाही. त्यामुळे या कार्यक्रमासाठी नियतव्यय देण्यात येऊ नये. यासाठीचा नियतव्यय सर्वसाधारण योजनेतून उपलब्ध करून घ्यावा.
१९. शासन निर्णय,आ.वि.वि.क्रमांक-टिएसपी-२००३/प्र.क्र.९९/का.६,दिनांक २ डिसेंबर २००३ अन्वये आदिवासी उपयोजनेतील कृषी, पशुसंवर्धन, मत्स्यव्यवसाय, वने, सहकार, शिक्षण, आरोग्य, उद्योग, मावक (आ.वि.वि.) मावक (स.क.वि.), क्रीडा या उपक्षेत्रातील दीर्घ काल चालू असलेल्या काही योजना योजनेत्तर म्हणून घोषित करण्यात आलेल्या आहेत. या आदेशातील १) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन व २) व्यवसायिक महाविद्यालयाशी संलग्न असलेल्या वसतिगृहातील अनूसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता देणे. या योजना वगळता उर्वरित योजनांना सन २००८-०९ करिता नियतव्यय ठेवण्यात येऊ नये.

२०. सन २००८-०९ मध्ये खालील योजनांसाठी आवश्यक तो नियतव्यय जिल्हास्तरावरून उपलब्ध करून द्यावा.

अ.क्र.	उपक्षेत्राचे /योजनेचे नाव
मागासवर्गीयांचे कल्याण	
१	आदिवासी मुलींची शाळेतील गळती रोखण्यासाठी अर्थसहाय्य
२	आश्रमशाळेतील मुलींसाठी स्वतंत्र वसतीगृह बांधणे
३	सांस्कृतिक सभागृह बांधणे (प्रत्येक जिल्ह्यात दोन)
कामगार व कामगार कल्याण	
१	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील व्यवसायभिमूख प्रशिक्षणासाठी सार्वत्रिकरण योजना
आरोग्य	
१	संवेदनशील आदिवासी क्षेत्रातील आरोग्य विषयक कार्यक्रम

आदिवासींना शेतजमीन खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (स्वाभिमान योजना), ठक्कर बाप्पा या योजनांना सन २००७-०८ मध्ये राज्यस्तरावरून नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यात आला होता. तथापि सन २००८-०९ या वर्षामध्ये सदर योजनांना जिल्हा स्तरावरून नियतव्यय राखून ठेवण्यात यावा.

२१. शिक्षण उपक्षेत्रात अनुसूचित जमातीच्या मुलींना शाळेत नियमित येण्यासाठी उपस्थिती भत्ता व मागासवर्गीयांचे कल्याण (आ.वि.वि.) अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थीनींची गळती थांबविण्यासाठी प्रोत्साहन भत्ता अशा दोन समान योजना राबविण्यात येत आहेत. त्यापैकी आदिवासी विभागाची योजना अधिक लाभदायक असल्यामुळे शिक्षण विभागाच्या योजनांसाठी नियतव्यय ठेवण्यात येऊ नये.
२२. मुद्दा क्र.१५ येथे नमूद केल्याप्रमाणे मागासवर्गीयांचे कल्याण या विकास शिर्षाखाली किमान ३५% नियतव्यय राखून ठेवावयाचा आहे. त्यामधून मागासवर्गीयांचे कल्याण या अंतर्गत येणाऱ्या योजनांसाठी किती नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात यावा, याविषयी आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्याकडून स्वतंत्र मार्गदर्शक सूचना प्रसृत केल्या जातील. त्यानुसार चालू आश्रमशाळा, शासकीय वसतिगृहे यांचे परिरक्षण व बांधकाम तसेच तेलपंप व वीजपंप इ. योजनांकरिता आवश्यक तेवढा निधी उपलब्ध करून देण्यात यावा. त्याचप्रमाणे नवीन शासकीय आश्रमशाळा/अनुदानीत आश्रमशाळा/पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा/कनिष्ठ महाविद्यालये/वसतिगृहे इ. मास्टर प्लॅनप्रमाणे जिल्हा अनुशेष लक्षात घेवून आवश्यक तेवढा नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यात यावा.
२३. जिल्ह्याला टिएसपी क्षेत्रासाठी व माडा, मिनीमाडासाठी जो नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यात आला आहे, त्यामधून त्या क्षेत्रात राहणाऱ्या आदिवासींच्या वैयक्तिक व कौटुंबिक लाभाच्या योजनांकरिता ४०% प्रमाणे व त्या क्षेत्रातील पायाभूत सुविधा निर्माण करण्याकरिता योजनांवर ६०% या प्रमाणे शासनाच्या धोरणानुसार खर्च करावयाचा आहे.

- म्हणून त्या दृष्टीने आवश्यक तेवढा निधी उपलब्ध करून देण्याची दक्षता घेण्यात यावी. याशिवाय जिल्ह्यातील ओटिएसपीसाठी ठरवून देण्यात आलेल्या नियतव्ययातून आदिवासींच्या फक्त वैयक्तिक अथवा कौटुंबिक लाभाच्या योजनांकरिता फलदायी व निवडक योजनांसाठी नियतव्यय दिला जाईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.
२४. मागास भागाच्या जलद विकासासाठी घोषित करण्यात आलेल्या विशेष कृती कार्यक्रमातील जिल्हास्तरीय योजनांसाठी आवश्यक ती तरतूद करण्यात यावी व तत्संबंधीची माहिती विशिष्ट परिशिष्टात स्वतंत्रपणे आराखडयास जोडावी.
२५. शासनाचे महिला विषयक नवीन धोरण लक्षात घेऊन त्यांचे करीता असलेल्या सर्व योजनांकरिता आवश्यक तरतूद ठेवण्यात यावी.
२६. नगर विकास या उपविकास क्षेत्रांतर्गत आदिवासी उपयोजनेतून ज्या नगरपालिका आदिवासी क्षेत्रात आहेत अशा नगरपालिकांना जो नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यात येतो त्यामधून संबंधित नगरपालिकांनी शॉपिंग सेंटर/शॉपिंग मॉल किंवा तत्सम कामांकरिता नियतव्यय देण्यात येऊ नये, तर हा नियतव्यय त्या नगरपालिका क्षेत्रातील आदिवासी वस्त्यांमधील अंतर्गत रस्ते, गटारे, सांडपाण्याची व्यवस्था, वीजेची सोय, आरोग्य विषयक सोयी, शिक्षण विषयक सोयी त्याचप्रमाणे आदिवासींकडून निर्मित वस्तुंची विपणन व्यवस्था यासह इतर प्राथमिक सुविधा इ. त्याच वस्त्यांमधील सामूहिक लाभांच्या योजनांकरिता वापरण्यात यावा.
२७. सन २००५-०६ या वर्षापासून शासनाने योजनेवरील खर्च करताना मासिक निधी विवरणपत्रानुसार खर्च करण्याच्या सूचना दिल्या होत्या. सन २००७-०८ पासून योजना/बाबनिहाय खर्चावर आधारित वस्तुनिष्ठ मासिक खर्च विवरणपत्र तयार करण्याच्या वित्त विभागाच्या सूचना आहेत. सबब, सर्व अंमलबजावणी अधिकाऱ्यांनी नियोजन समितीने मान्य केलेल्या योजनांवरील प्रत्यक्ष खर्चावर आधारित मासिक खर्चाचे विवरणपत्र संबंधित विभाग प्रमुख/प्रशासकीय विभागामार्फत आदिवासी विकास विभागास सादर करावे.
२८. जिल्ह्यातील संवेदनशील तालुक्यांसाठी त्या त्या जिल्ह्यांकरिता उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या नियतव्ययापैकी २० % नियतव्यय बाजूला काढून तो संवेदनशील तालुक्यांमध्ये समप्रमाणात अतिरिक्त नियतव्यय म्हणून वाटून देण्यात यावा.
२९. या शिवाय नियोजन विभागाचे परिपत्रक क्र. जिवायो-१००५/ प्र.क्र. २०/ का.१४४४, दि. १६ जुलै, २००७ अन्वये देण्यात आलेल्या सूचनांप्रमाणे आदिवासी उपयोजनेंतर्गत घेण्यात यावयाच्या योजनांसाठी कार्यवाही करण्यात यावी. (सदर संदर्भ जिल्हाधिकारी कार्यालय/जिल्हा नियोजन अधिकारी यांचे कार्यालयाकडून प्राप्त करून घेण्यात यावेत.)

विवरणपत्र - १

प्रारूप वार्षिक आदिवासी उपयोजना सन २००८-०९ च्या प्रस्तावित नियतव्ययाचा गोषवारा.

जिल्हा :-

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	क्षेत्र/उपक्षेत्र	अंमलबजावणी अधिकारी	सन २००६-०७		सन २००७-०८		सन २००८-०९		
			मंजूर नियतव्यय	मार्च, २००७ अखेरचा खर्च	मंजूर नियतव्यय	अपेक्षित खर्च	अंमलबजावणी	कमाल आर्थिक	त्यापैकी भांडवली खर्च
							अधिकान्य ांनी प्रस्तावित केलेला नियतव्यय	मर्यादेनुसार प्रस्तावित केलेला नियतव्यय	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	पीक संवर्धन								
२	फलोत्पादन								
३									
४									
एकूण									

टिप :- १) वरील स्तंभ २ मध्ये विकास क्षेत्रांची एकूण ३९ उपक्षेत्रे घ्यावीत.

२) सन २००८-०९ चा मंजूर नियतव्यय आदिवासी विकास विभागाने काढलेल्या जिल्हा वार्षिक योजनेच्या पुस्तकात दर्शविल्याप्रमाणे असावा.

३) स्तंभ ९ ची एकूण बेरीज जोडपत्र-१ मध्ये जिल्ह्यास दिलेल्या सिलिंग इतकी असावी.

विवरणपत्र-२

प्रारूप वार्षिक आदिवासी उपयोजना सन २००८-०९ च्या विकास क्षेत्रामधील योजना/प्रकल्प यासाठी प्रस्तावित नियतव्यय आणि भौतिक उद्दिष्टे

अ.क्र. पुस्तिकेतील क्र. योजना क्र.	विकासक्षेत्र/ उपक्षेत्र/ योजनेचे/ प्रकल्पाचे नांव	प्रशासकीय विभाग व अंमलबजावणी अधिकारी	सन २००७-०८		सन २००८-०९			भौतिक उद्दिष्टे/साध्य				
			मंजूर नियत व्यय	अपेक्षित खर्च (रु.लाखात)	अंमलब- जावणी अधिका- काऱ्यांनी प्रस्तावित केलेला नियतव्यय	कमाल आर्थिक मर्यादे- नुसार प्रस्तावित केलेला नियतव्यय	त्यापैकी भांडवली खर्च	बाब	परिणाम	२००७-०८		२००८- ०९ प्रस्तावित उद्दिष्टे
										उद्दिष्टे	साध्य	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
एकूण												

- टिप :-** १) स्तंभ २ मध्ये योजना घेताना त्या सन २००७-०८ चे आदिवासी विकास विभागाने काढलेल्या पुस्तकातील क्रमानुसार घ्याव्यात. स्तंभ १ मध्ये अनु.क्र. नंतर या पुस्तकातील योजनेचा क्रमांक नमूद करावा. नवीन योजना सुचविल्या असल्यास त्या अशा योजना नंतर दाखवाव्यात. त्यांना पुस्तिकेतील क्रमांक देण्यात येणार नाहीत.
- २) स्तंभ ४ ची एकूण २००७-०८ च्या आदिवासी विकास विभागाने काढलेल्या पुस्तिकेत दर्शविल्याप्रमाणे नियतव्ययाची आकडेवारी असावी.
- ३) स्तंभ ७ ची एकूण जिल्ह्याला दिलेल्या सिलिंग इतकी असावी.

विवरणपत्र-३

लघुपाटबंधारे, रस्ते व ग्रामीण पाणीपुरवठ्यासाठी केलेल्या तरतूदीचा तपशिल

(रुपये लाखात)

विकासाचे उपक्षेत्र	एकूण अपूर्ण योजनांची संख्या	दिनांक ३१.३.२००८ रोजी पूर्ण होणाऱ्या योजनांची संख्या	दिनांक १.४.२००८ रोजी अपूर्ण राहणाऱ्या योजनांची संख्या	२००८-०९ च्या वार्षिक योजनेत	
	त्यांची अंदाजित किंमत (उर्वरित)	त्यांची अंदाजित किंमत	त्यांची उर्वरित अंदाजित	अपूर्ण कामांसाठी प्रस्तावित नियतव्यय	उपक्षेत्रासाठी प्रस्तावित एकूण नियतव्यय
१	२	३	४	५	६
१) लघुपाटबंधारे					
२) रस्ते विकास					
३) ग्रामीण पाणीपुरवठा					

विवरणपत्र-४

सन २००८-०९ च्या प्रस्तावित बांधकामाचा कार्यक्रम
कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे, आरोग्य, लघुपाटबंधारे, रस्ते, ग्रामीण पाणीपुरवठा व बांधकामे.

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	कामाचे नांव	एकूण अंदाजित किंमत (अलिकडील सुधारित)	मार्च, २००७ पर्यंतचा खर्च	सन २००७-०८ करीता तरतूद	उर्वरित किंमत (स्तंभ ३-४+५)	सन २००८-०९ करीता प्रस्तावित तरतूद
१	२	३	४	५	६	७

टिप :- १) जिल्हा योजनेच्या सर्व उपक्षेत्रातील (उपक्षेत्राच्या क्रमवार) बांधकामाची माहिती द्यावी.
२) चालू कामे तसेच सन २००८-०९ मधील प्रस्तावित कामे नमूद करावीत.

विवरणपत्र-५

जिल्हा नियोजन समितीच्या अखत्यारित येणाऱ्या बाह्य सहाय्यित प्रकल्पांसाठी लागणारा नियतव्यय

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	बाह्य सहाय्यित प्रकल्पाचे नांव	प्रकल्पाची मुदत	प्रकल्पाची एकूण अंदाजित किंमत (अलीकडील सुधारित)	एकूण मंजूर विदेशी अर्थसहाय्य	२००६-०७ पर्यंत झालेला एकूण खर्च	२००७-०८ मध्ये अपेक्षित खर्च	प्रकल्पाची उर्वरित अंदाजित किंमत (४-६+७)	सन २००८-०९ साठी प्रस्तावित नियतव्यय
१	२	३	४	५	६	७	८	९

विवरणपत्र-६

जिल्हा नियोजन समितीच्या अखत्यारित येणाऱ्या केंद्र शासन पुरस्कृत योजनांसाठी लागणारा नियतव्यय

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	योजनेचे नांव व केंद्र व राज्य यांच्यामध्ये खर्चाच्या हिश्याचे प्रमाण	सन २००६-०७ मध्ये झालेला खर्च			सन २००७-०८ मधील मंजूर नियतव्यय			सन २००८-०९ साठी प्रस्तावित नियतव्यय		
		राज्य हिस्सा	केंद्र हिस्सा	एकूण	राज्य हिस्सा	केंद्र हिस्सा	एकूण	राज्य हिस्सा	केंद्र हिस्सा	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
	एकूण									

टिप :- १) स्तंभ २ मध्ये जिल्हा योजनेतील सर्व उपक्षेत्रातील योजना घ्याव्यात.

२) राज्य हिस्सा म्हणजे जिल्ह्याच्या योजनेतील २००७-०८ बाबत मंजूर नियतव्यय व २००८-०९ साठी प्रस्तावित नियतव्यय दर्शवावा.

३) केंद्र हिस्सा नियतव्यय योजनेच्या खर्चाच्या प्रमाणानुसार दर्शवावा. सन २००६-०७ केंद्र हिश्याचा प्रत्यक्ष खर्च दर्शवावा.

विवरणपत्र-७

जिल्हा वार्षिक योजना सन २००७-०८ विकास गटनिहाय (तालुकानिहाय) मंजूर नियतव्यय व सन २००८-०९ चा प्रस्तावित नियतव्यय

जिल्हा :

विकासक्षेत्र :

उपक्षेत्र :

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	तालुका किंवा विकास गट	सन २००७-०८ चा मंजूर नियतव्य/सन २००८-०९ चा प्रस्तावित नियतव्यय	मंजूर नियतव्यय सन २००७-०८/प्रस्तावित नियतव्यय सन २००८-०९		
			टिएसपी	ओटिएसपी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१		२००७-०८			
		२००८-०९			
२		२००७-०८			
		२००८-०९			
३		२००७-०८			
		२००८-०९			
४		२००७-०८			
		२००८-०९			
५		२००७-०८			
		२००८-०९			
इत्यादी					

- टिप :-** १) जिल्हा योजनेच्या एकूण १ ते ८ विकासगटाचे (विकासक्षेत्राचे) एकूण ३९ उपक्षेत्रे आहेत. प्रत्येक उपक्षेत्रासाठी वरीलप्रमाणे स्वतंत्र प्रपत्र वापरावे व प्रस्तावासोबत माहिती पाठवावी.
- २) योजनावार माहिती जिल्ह्याकडे तयार ठेवावी.
- ३) सन २००७-०८ चा मंजूर नियतव्यय नियोजन विभागाने काढलेल्या पुस्तिकेत दर्शविला आहे. त्याची विगत तालुकानिहाय असावी.
- ४) सन २००८-०९ चा प्रस्तावित नियतव्यय जिल्ह्याने वार्षिक योजनेत जिल्ह्याला दिलेल्या सिलिंगमध्ये प्रस्तावित केला असेल त्या नियतव्ययाची विगत तालुकानिहाय द्यावी.
- ५) वार्षिक योजनेचे प्रारूप तयार झाल्यानंतर एकूण नियतव्यय तालुक्या-तालुक्यात कशा प्रकारे विभागला गेला आहे याबाबतची माहिती आवश्यक आहे. त्यासाठी आवश्यक ती माहिती जिल्हास्तरीय अधिकाऱ्यांकडून वार्षिक योजनेचे प्रस्ताव घेताना किंवा प्रारूप अंतिम टप्प्यात असतानाच मिळवावी.

विवरणपत्र-८

मा.विधानसभा सदस्य/लोकसभा सदस्य/विधान परिषद सदस्य/राज्यसभा सदस्य यांच्याकडून २००८-०९ साठी प्राप्त झालेल्या
सूचना/प्रस्ताव.

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	मा.सदस्याचे नांव व पत्राचा दिनांक	सुचविलेली कामे	सुचविलेली कामे जिल्हा वार्षिक योजनेत घेण्यासंदर्भात करण्यात आलेली कार्यवाही	अभिप्राय
१	२	३	४	५

विवरणपत्र-९

विदर्भ, मराठवाडा व कोकण या विभागांच्या जलद विकासासाठी कालबद्ध कार्यक्रमांसाठी प्रस्तावित केलेला नियतव्यय

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	कार्यक्रमाचे नांव	२००६-०७		२००७-०८		२००८-०९
		नियतव्यय	खर्च	नियतव्यय	खर्च	प्रस्तावित नियतव्यय
१	२	३	४	५	६	७